

TMMOB Şehir Plancıları Odası

Birebir Görüşme

Katılımcılar:

İBB Katılım Koordinatörlüğü: Gözde Ağartan Ünalı (Koordinatör),
Sinem Sakin, Nazım Özcan

TMMOB Şehir Plancıları Odası: Pelin Pınar Giritlioğlu, İdil Akyol Koçhan,
Necati Caner Altay, Özgürün Gürbüz

Gündem:

Parçacıl Kentsel Ölçekteki Projeler

- Haydarpaşa Garı'nın gar fonksiyonunu kaldırmaya önyak olacak plan kararlarının alınmamalı ve bir ulaşım odağı olarak Kadıköy Merkez'deki varlığını sürdürmelidir.
- Merkezi hükümet temelli projeler ile etkin iletişim ve eşgüdüm sağlanarak proje alanıyla ilişkisi kuvvetlendirilmesi önerilmiştir.
- Planlama alanında belirlenmiş olan ana sorunların çoğunlukla çevresindeki projeler ve yaşanan değişim süreçleri ile ilintili olduğuna dikkat çekilmiştir. Bu sebeple bütüncül ve etki alanını da dikkate alan plan yaklaşımı geliştirmenin önemi vurgulanmıştır.
- Mevcuttaki altyapı yatırımları ve büyük ölçekli projelerin etki değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir.
- Geniş ölçekteki kentsel projelerin etkileri kent mekanına dramatik bir şekilde yansımaktadır.

Kentsel Dönüşüm ve Dayanıklılık

- Parsel bazlı ve müteahhitlerin geliştirdiği dönüşüm uygulamaları yerine alternatif dönüşüm süreçleri geliştirilmesi önerilmiştir. Yeni dönüşüm araçları geliştirilmediği sürece planın amacına ulaşmasının zor olacağına değinilmiştir.
- Günümüz ekonomik koşullarında dönüşüm süreçleri mümkün olmadığından alternatif ve yenilikçi finansman yöntemleri konu edilmelidir. Kimliğini ve dokusunu kaybetmeden işler hale getirilecek bir model önerisi getirilmelidir.
- Kadıköy Merkez'in sıkışık ve yoğun morfolojisi sebebiyle dönüşüm süreçlerinin daha zorlu geçmesine dikkat çekilmiştir.
- Özgür Bingöl'ün çalışmalarına atıfta bulunarak "yapı adası bazlı" dönüşüm süreçlerinin dikkate alınması gerekliliği vurgulanmıştır.
- Dönüşüm süreçlerinde yerleşik nüfus yoğunluğunun korunması gerekliliği hedeflenmelidir.
- Afet öncesi ve sonrasında oluşabilecek senaryoların geliştirilmesi ve mekansal karşılıklarının planlara işlenmesi gerekmektedir.
- Tahliye koridorları ve risk barındırmayan toplanma alanları gibi afet önlemlerinin detaylı analiz gerekliliği vurgulanmıştır.
- "Superblock" yöntemi ile dönüşüm süreçlerinin yönetilebileceği fakat zaman kısıtı sebebiyle mümkün olamayacağı vurgulanmıştır.
- Müktesep hakların korunması hakkındaki belediye plan notları ile ilgili iptal süreçlerinin başlatılabileceği belirtildi. Ayrıca bu maddeye göre nasıl bir yoğunluk olacağına yönelik stratejiler belirlenmesi gerektiği belirtildi. .
- Dönüşüm süreçlerinde etkin rol oynayan aktörler ile birebir mülakatlar gerçekleştirilmesi önerilmiştir. Özellikle gayrimenkul firmalarının ve bankaların Kadıköy Merkez üzerindeki senaryolarının öğrenilmesinin önemli bir yol gösterici olacağı belirtilmiştir.

Ticaret ve Ekonomi

- Sermaye ve Kadıköy Merkez ilişkisi irdelenerek plan sürecine etkileri değerlendirilmelidir. Plan sürecini destekleyecek unsurlar ile süreci eşgüdümlemek gerektiği vurgulanmıştır.
- Sunduğu hizmetler bağlamında Kadıköy Merkez'in "cazibe merkezi" haline geldiğine dikkat çekilmiştir.
- Rasimpaşa Mahallesi'nde alkol ruhsatı verilmemesine benzer şekilde çeşitli ruhsat politikaları yürütülmesi önerilmiştir.
- Gastronomik ticari faaliyetlerin gündüz nüfusunu ciddi şekilde arttırdığına dikkat çekilmiştir.
- Plan aracılığı ile ticari aksları netleştirerek okunabilir alanlar geliştirilmesi önerilmiştir.
- Kadıköy'ün ekonomik büyüme değil "küçülme" kavramı ile planlanabileceği vurgulanmıştır. Daha fazla ticari aktivitenin hem tüketim ekonomisi, hem kaynak kullanımı açısından oldukça olumsuz sonuçlara yol açacağı belirtilmiştir.

Ulaşım Sistemleri

- Kadıköy Merkez'in erişilebilirliğinin yüksek olduğuna dikkat çekilerek taşıma kapasitesinin belirlenmesi gerektiği vurgulanmıştır.
- Yalnızca ikamet edenler için ayrılmış genel otopark alanlarının ihtiyaç haline geldiğine dikkat çekilmiştir.
- Uluslararası tarihi kent merkezlerinde otopark uygulamalarının incelenmesi önerilmiştir.
- Dikeyde gelişen metro yatırımları ile Kadıköy'ün ziyaretçi yoğunluğunun artacağını ve bu yoğunluğun nasıl karşılanacağı konusunun düşünülmesi gerektiği belirtilmiştir.
- Yoğunluk konusunda üst ölçekte bir merkezler kurgusu yapılması gerektiği buna yönelik bir çerçevede Kadıköy Merkez'e kaç kişinin ve hangi nedenle geleceğinin öngörülmesi gerektiği vurgulanmıştır.

- Küçük ölçekli veya elektrikli araçlara otopark önceliği sağlanabileceği önerilmiştir.
- Moto kuryelerin yaya odaklı alanlarda beklenmedik hareketlilik yaptığı vurgulanarak Getir üst yönetiminde çalışan Erdem Parlaksu ile görüşülebileceği belirtilmiştir.
- Kadıköy Merkez'in yavaşlatılarak mikromobilité odaklı sistemlerin geliştirilmesinin önemi vurgulanmıştır.
- Otopark alanlarının kullanımını önceliklendirmeyen bir anlayış benimsenmelidir. Süreyya Operası'nın yanında bulunan katlı otopark gibi büyük hacimli otoparkların Merkez'in içlerine araçların girişini teşvik ettiği belirtilmiştir.

Adil Çözümler ve Kültürel Yapı

- Barınma ve konut fiyatlarındaki artış sorununa yönelik planda temel ilkeler ve yenilikçi modeller geliştirilmesi önerilmiştir.
- "Kent estetiği kurumu" gibi sit alanına yönelik yerel ölçekli kurumların geliştirilmesi gerekliliğinden bahsedilmiştir.
- Nüfus projeksiyonu ile kent kimliğinin nasıl değiştiği konusunun irdelenmesi gerektiği belirtilmiştir.
- Kentsel sit alanının genişlemesiyle ilgili ilintili olarak alanda jeoradar çalışması yapılması önerilmiştir. Bunun yapılmasının maliyetli olduğu ama ancak İBB gibi bir kurumun bunu yapabileceği vurgulanmıştır. Bu çalışma ile mekansal strateji ve kentsel dönüşüm stratejisi gibi konularda hareket alanının önceden tanımlanmasına yardımcı olacağı ifade edilmiştir.
- Yapı adaları bazında kimlik bölgelerinin oluşturulması gerektiği belirtilmiştir.
- Kadıköy'ün ideolojik dönüşümünün Beyoğlu'nun 2013 sonrası ideolojik dönüşümü ile paralel ilerlediğine dikkat çekilmiştir.

Planlama Süreci

- İkna kabiliyeti yüksek ve yerel bir süreç kurgulamanın önemi vurgulanarak mevcut analizlerin doğru sentezlenmesi gerektiği belirtilmiştir.
- "Degrowth" çalışmalarını Kadıköy özelinde incelenmesi önerilmiştir.
- Şişli ilçesi ile benzer kentsel morfolojilere sahip olduğundan mevcut plan uygulamalarının incelenmesi önerilmiştir.
- Koruma Kurulu'nun yeni aktör olması ile plan sürecinin kurgulanması gerektiği belirtilmiştir.
- Yeldeğirmeni Planlarını düşünmeden hareket etmemek gerektiği belirtilmiştir.
- Zaman içerisinde hangi fonksiyonların tutunamadığı veya hangi fonksiyonların alanda yer bulabildiğinin tespit edilmesi gerektiği belirtilmiştir.
- Gelişmekte olan fonksiyonların konut alanlarını tehdit etmekte olduğu ve bölgenin yeni bir kimliğe doğru gitmekte olduğuna dikkat çekilmiştir.
- Kadıköy'ün önceki süreçlerde "başkaları için" planlandığı vurgulanarak kullanıcıyı merkeze alan bir anlayış geliştirilmesi önerilmiştir.
- Tarihi çarşı özelinde bir kentsel tasarım rehberi çalışması geliştirebileceği belirtilmiştir.
- Kadıköy'ün geleceğine yönelik analizleri derinleştirerek, olabilecek dönüşümleri öngörmek ve detaylı analizlerle güçlendirmek gerektiği belirtilmiştir.